

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ НАУКОВО-АНАЛІТИЧНОГО СУПРОВОДУ ЄДИНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ

Нині в умовах цифрової трансформації суспільства й розвитку концепції відкритої науки особливого значення набуває концептуалізація науково-аналітичного супроводу єдиного інформаційного простору відкритої освіти.

Розбудова такого простору передбачає конвергенцію електронних освітніх ресурсів, цифрових платформ, наукових даних та аналітичних інструментів для забезпечення об'єктивного прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Зазначимо, що у 2026 році відділом наукового інформаційно-аналітичного супроводу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського розпочате прикладне наукове дослідження «Науково-аналітичний супровід єдиного інформаційного простору відкритої освіти» (2026–2028), яке відбуватиметься у три етапи – концептуально-аналітичний, аналітико-інтерпретаційний, узагальнювально-прогностичний [4]. На розв'язання завдань дослідження підготовлено трансдисциплінарну програму, де особливу увагу приділено концептуальним і методологічним засадам проведення дослідницьких розвідок.

На нашу думку, науково-аналітичний супровід єдиного інформаційного простору відкритої освіти доцільно розглядати як комплексну дослідницьку діяльність, спрямовану на збирання, систематизацію, інформаційний аналіз, інтерпретацію та візуалізацію освітніх і дослідницьких даних. Адже актуальними методологіями у цьому контексті є:

- системний підхід, що дає можливість розглядати відкриту освіту як цілісну систему взаємопов'язаних і взаємодіючих складників (В. Биков, В. Кремень, Н. Морзе та ін.) [2, 3, 14];
- інформаційно-аналітичний підхід, що дає змогу передбачити використання методів освітньої аналітики та управління дослідницькими даними (М. Балабанов, С. Палій, Л. Шипілова та ін.) [1, 6, 9];
- трансдисциплінарний підхід, що забезпечує конвергенцію і трансфер знання з різних галузей науки (Р. Махачашвілі, А. Павлів, І. Пятницька-Позднякова, І. Скляр, Л. Удовиченко, О. Фонарюк та ін.) [13, 15];
- компетентнісний підхід, що орієнтований на розвиток ключових і специфічних компетентностей суб'єктів освітньо-наукового простору (Т. Бесараб, Л. Голубнича, О. Овчарук, Н. Сорока, Г. Товканець та ін.) [5, 8, 12];
- відкритий підхід, що забезпечує доступність даних і прозорість результатів наукового дослідження (О. Пінчук, О. Сербін, М. Шишкіна, Т. Ярошенко та ін.) [10, 11];
- цифрово-орієнтований підхід, що ґрунтується на використанні цифрових технологій (О. Друзь, М. Жилін, О. Марієнко, Н. Морзе, О. Пінчук, Ю. Поплавська, О. Самборська, А. Торманова, М. Чернов, М. Шишкіна та ін.) [10, 14, 16].

Отже, зазначені вище методологічні підходи сприяють результативності науково-аналітичного супроводу відкритої освіти та розбудові її єдиного інформаційного простору.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балабанов О. Аналітика великих даних: принципи, напрями і задачі (огляд). *Проблеми програмування*. 2019. Вип. 2. С. 47–68. URL: <https://nasplib.isofts.kiev.ua/handle/123456789/161487> (дата звернення: 30.03.2026).
2. Биков В. Ю. Цифрова трансформація суспільства і розвиток комп'ютерно-технологічної платформи освіти і науки України. *Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку*. 2019. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718692/> (дата звернення: 29.03.2026).
3. Кремень В. Г. Філософія освіти XXI століття: пошук пріоритетів. Київ: Грамота, 2020. 304 с.
4. Науково-аналітичний супровід розбудови єдиного інформаційного простору відкритої освіти (2026–2028). Реєстраційна картка ДР 0126U001421. URL: <https://dir.ukrintei.ua/view/rk/62b95b6adeed7dc050aa9f0e688c03fe> (дата звернення: 05.02.2025).
5. Овчарук О. В. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Київ: К.І.С., 2004. 112 с.
6. Палій С. Сучасні тенденції розвитку інформаційно-аналітичного забезпечення у контексті прийняття ефективних управлінських рішень: (на прикладі органів державної влади України). *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2022. Вип. 10. С. 166–174. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.10.2022.269493>.
7. Програма прикладного наукового дослідження «Науково-аналітичний супровід розбудови єдиного інформаційного простору відкритої освіти» (2026–2028, 0126U001421); ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (відділ наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти). Київ, 2026. 30 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/748622> (дата звернення: 03.03.2026).
8. Товканець Г. Компетентнісний підхід у професійній підготовці як тенденція сучасної європейської освіти. *Наук. вісн. Ужгород. ун-ту. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2025. Вип. 1 (50). С. 281–284. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2022.50.281-284>.
9. Шипілова Л., Шишацький А. Шляхи підвищення ефективності інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного планування у сфері національної безпеки України. *Вісн. Київського нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Національна безпека*. 2024. Вип. 1(1). С. 51–60. DOI: <https://doi.org/10.17721/3041-1912.2024/1-6/11>.
10. Шишкіна М. П., Пінчук О. П. Відкрита наука в умовах інтеграції освіти України до європейського дослідницького простору. *Віс. Нац. академії пед. наук України*, 2023. Вип. 5 (1). С. 1–7. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5124>.
11. Ярошенко Т., Сербін О., Ярошенко О. Відкрита наука: роль університетів та бібліотек у сучасних змінах наукової комунікації. *Цифрова платформа: інформаційні*

технології в соціокультурній сфері. 2022. Вип. 5 (2). С. 277–292. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-796X.5.2.2022.270132>.

12. Holubnycha L., Shchokina T., Soroka N., Besarab T. Development of Competency-Based Approach to Education. *Educational Challenges*. 2022. Вип. 27 (2). С. 54–65. DOI: <https://doi.org/10.34142/2709-7986.2022.27.2.04>.

13. Makhachashvili R., Semenist I. Innovative Educational Communication in the Global Digital Environment: Transdisciplinary Models, Tools, and Mechanisms. *Journal of Systemics, Cybernetics and Informatics*. 2022. Вип. 20 (2), P. 71–79. DOI: <https://doi.org/10.54808/JSCI.20.02.71>.

14. Morze N., Smyrnova-Trybulska E., Drlík M., Buinytska O. Development of Advanced Digital Ecosystems at Universities: A study Comparing Experiences from Ukraine, Poland and Slovakia. *European Journal of Education*. 2023. Vol. 58. P. 647–664. DOI: <https://doi.org/10.1111/ejed.12588>.

15. Udovychenko L., Pyatnitska-Pozdnyakova I., Skliar I., Pavliv A., Fonariuk O. A Transdisciplinary Approach to Teaching and Building a Higher Education System. *Revista Eduweb*. 2022. Vol. 16 (3). P. 91–105. DOI: <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2022.16.03>.

16. Zhylin M., Tormanova A., Poplavska Y., Chernov M. M., Druz O. Study of Digital Approach in Education and Psychology Among Selected Users in Ukraine. 2024. *Multidisciplinary Reviews*. Vol. 6. DOI: <https://doi.org/10.31893/multirev.2023spe007>.